

A Fővárosi Ítéltábla a Finta Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Finta Eszter Klára ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Sárkány Izolda jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 30. napján meghozott 17.P.25.944/2009/139. számú ítélete ellen az alperes részéről 140. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes Pf.3. szám alatti csatlakozó fellebbezése folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 3.561.878 (hárommillió-ötszázhatvanegyezer-nyolcszázhetvennyolc) forintra, és ebből 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint után 2007. október 5. napjától, 23.200 (huszonháromezer-kétszáz) forint után 2007. október 16. napjától, 13.878 (tizenháromezer-nyolcszázhetvennyolc) forint után 2007. november 5. napjától, 20.000 (húszezer) forint után 2007. december 17. napjától, míg 4.800 (négyezer-nyolcszáz) forint után 2008. február 29. napjától a kifizetésig az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamatára leszállítja. Az alperest mentesíti a felperes javára perköltség fizetésének a kötelezettsége alól, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (egymillió) forint elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes végleges keresete szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján összesen 35.976.348 forint vagyoni és 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 2007. október 5. napjától késedelmi kamat megfizetését kérte az alperestől.

Előadta, hogy az 'A' Ingatlanforgalmazó Kft. egyik tulajdonosa. Az 'A' Kft. 2007. januárjában vállalkozási szerződést kötött az alperes jogelődjével a ..., 'I' szám alatti ingatlanon egy irodaház kivitelezési munkáinak elvégzésére. A Kft. tulajdonosaként 2007. október 5-én az építkezés helyszínén megjelent a hibajegyzéken szereplő hibák egyeztetése céljából. Az ereszcsonna ellenőrzése érdekében a II. emeleti terasz korlátján átlépett, amikor a korlát fogódzója letört, és két emelet magasságból a földre zuhant. Sérülése folytán maradandó egészségkárosodást szenvedett, az 'E' Szolgáltató és Tanácsadó Kft.-nél a 2007. szeptember 20-án kötött munkaszerződés alapján tervezett munkába állása pedig megghiúsult. Ennek következtében 2007. november 5. és 2009. november 4. között 19.464.000 forint nettó munkabér mellett 1.000.000 forint ruhapénztől és

15.435.000 forint bónusztól is elesett, míg gyógykezelésével összefüggésben 77.348 forint az OEP által nem finanszírozott költsége merült fel.

Az alperes a jogalapot és az összecszerűséget egyaránt vitatva a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az épület átadás-átvétele 2007. szeptember 20-án megtörtént, de sem akkor, sem azt követően nem merült fel kifogás a korláttal kapcsolatban. Állította, hogy a baleset bekövetkezésében a korlát fogódzójának nem volt szerepe, annak oka kizárólag az volt, hogy a felperes a korláton rendeltetésellenesen átlendült. A felperes magatartásával a kára bekövetkezésében száz százalékban, illetve jelentős mértékben közrehatott. Közrehatása a jövedelemvesztesége tekintetében külön is megállapítható, figyelemmel arra, hogy a munkaviszonya jogellenes megszüntetésével szemben nem tett jogi lépéseket. Álláspontja szerint a közrehatására, valamint a baleseti egészségkárosodásának mértékére figyelemmel a felperes nem vagyoni kárigénye azért is eltúlzott, mert a felperes röviddel a balesetét követően 2008. májusában már motorozni tudott, így életvitelének tartós korlátozottsága nem igazolt. Állította, hogy a jövedelemveszteség körében a felperes az ok-okozati összefüggés fennállása mellett kárának összegét sem igazolta. Nem bizonyította ugyanis, hogy a balesetet követően milyen összegű táppénzben és munkanélküli ellátásban részesült, illetve hogy mikor és milyen feltételek mellett állt újra munkába.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 16.478.944 forint 2007. október 5-től késedelmi kamat, valamint 278.143 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indoklásában tényként állapította meg, hogy a felperes az 'A' Kft. tulajdonosaként 2007. október 5-én a hibák ellenőrzése során a II. emelet teraszán a korláton átlépett, ekkor a korlát fa fogódzkodója letört és a felperes két emelet magasból a földre zuhant. Megállapította, hogy az alperes és egy perben nem álló jogi személy között létrejött vállalkozási szerződés rendelkezései a peres felek jogviszonyára nem voltak irányadók. Az alperes felelőssége a kivitelezés során tanúsított jogellenes és felróható magatartásán alapult. Kifejtette: a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén nem volt relevanciája annak, hogy az alperes a balesetet megelőzően átadta-e a területet az 'A' Kft. részére. Ugyanakkor nem találta bizonyítottnak az alperes azon állítását, hogy a 2007. szeptember 21-én megkezdődött átadás-átvétel a baleset időpontjáig befejeződött. Azt sem látta kétséget kizáróan megállapíthatónak, hogy az alperes kivitelezésében készült korlátot a megrendelő tervezte, vagy a terveket jóváhagyta. Álláspontja szerint azonban ennek ügyszempontú jelentősége nem volt, mert nem befolyásolta az alperes rendeltetészerű használatra alkalmas korlát építésére vonatkozó kötelezettségét, a megrendelő pedig nem a felperes volt.

A kirendelt dr. **B. L.** szakértő aggálytalan véleménye alapján megállapította, hogy a korlát fogódzkodójának rögzítése az alapvető szerkezeti szabályoknak, illetve a biztonsági követelményeknek nem felelt meg, mert a rögzítő csavarok száma kevés volt és a csomópontokat is hibásan alakították ki. Ebből arra következtetett, hogy a baleset az alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben következett be. **Sz. J.** szakvéleménye alapján ugyanakkor megállapította, hogy a felperes ugyan a konkrét cselekmény végrehajtására vonatkozó speciális szabályt nem szegett meg, magatartásával azonban kárának bekövetkezésében közrehatott. A használni kívánt korlát terhelhetőségéről ugyanis nem győződött meg, a korláton való átlendülése pedig nem tekinthető rendeltetészerű használatnak. Rámutatott, hogy a szakértő szerint a kivitelező képviselőjének figyelmeztetnie kellett volna a felperest, és az ereszcsontra ellenőrzése során megfelelő helyre kikötött biztonsági övet kellett volna biztosítani. Kiemelte, hogy a felperes akkor sem az általában elvárható magatartást tanúsította, amikor arra vonatkozó jogosultsága ellenére táppénzigényt nem érvényesített, vagy annak érvényesítését a perben nem bizonyította. Mindezekre figyelemmel kármegosztás alkalmazását tartotta szükségesnek, amelynek arányát az alperesre

terhesebben 70-30%-ban határozott meg. Értékelte, hogy a károkozótól nagyobb mértékben lehet elvárni, hogy felismerje a kár bekövetkezésének lehetőségét, mint a károsulttól a károsodás veszélyének a felismerését. Továbbá a kivitelezéssel foglalkozó gazdasági társaság esetében az elvárhatóság mércéje magasabb, mint a megrendelő cég tulajdonosa esetében.

Megállapította, hogy munkaszerződése szerint a felperes az 'E' Szolgáltató és Tanácsadó Kft. munkáltatónál 2007. november 5. és 2009. november 4. között havi bruttó 1.500.000 forint munkabér mellett állt volna alkalmazásban. Utalt arra, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdése alapján a munkaviszony kezdete a munkába lépés napja volt. A baleset következtében a felperes nem tudott munkába állni, ezért nem találta helytállóknak az alperes arra való hivatkozását, hogy a munkaviszony az Mt. 88. §-a alapján kizárólag közös megegyezéssel vagy azonnali hatályú felmondással lett volna megszüntethető. A rendelkezésre álló felperesi és munkáltatói nyilatkozat alapján a szerződő felek a munkaszerződést közös megegyezéssel szüntették meg, ezért álláspontja szerint a felperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Kifejtette: a felperes kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani, hogy a ruhapénz és bónusz juttatásoktól kizárólag a baleset következtében esett el. Utalt arra, hogy a munkaszerződés nem tartalmazta a munkabéren felüli juttatások kifizetésének módját, idejét, pontos összegét, illetve a kifizetésükre vonatkozó kötelezettségvállalást sem. A csatolt munkáltatói nyilatkozatokkal igazolt juttatások pedig nem a peresített időszakra vonatkoztak. Ezért a felperesnek az összesen 1.000.000 forint ruhapénz, valamint 5.435.000 forint, illetve 10.000.000 forint bónusz kártérítésként való megtérítése iránti igényét alaptalannak találta. Megállapította ugyanakkor, hogy a baleset következtében a felperes 19.464.000 forint munkabértől esett el, és 77.348 forint számlával igazolt gyógykezeléssel kapcsolatos költsége merült fel.

Az orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy a felperesnél III. ágyéki csigolya törése következtében az ágyéki gerinc terhelhetőségének enyhe fokú csökkenése, és terhelésre jelentkező fájdalma maradt vissza. A jobb oldali ugrócsont részleges elhalása és meszesedése következtében a boka- és alsó ugróízület közepes fokú mozgás beszűkülése alakult ki. Mindezek miatt a felperes baleseti egészségkárosodása összességében 20% mértékű. Maradványállapota a felperest a mindennapi élettevékenységében, munkavégzésében enyhe fokban befolyásolja. Tartós járással, futással, ugrással járó sporttevékenységet nem végezhet, hosszabb utazásban közepes fokban korlátozott, nehéz fizikai, vagy hajlogatással járó munka végzésére nem képes. Utalt arra, hogy a szakértő szerint a felperes 2009. május 5. napján elszenvedett motorbalesetéből származó sérülései a perbeli balesetből eredő egészségkárosodását nem befolyásolták. Kiemelte: a szakértők a felperes észrevételeire írásban részletesen nyilatkoztak, ezért a szakvélemény kiegészítését követően további szakértői bizonyításra nem volt szükség. A szakvélemény megállapításaira, valamint a felperes személyes előadásában és az élettársának tanúvallomásában foglaltakra is figyelemmel az elszenvedett sérelmek kiegyensúlyozására alkalmas nem vagyoni kártérítés összegét a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján mérlegeléssel 4.000.000 forintban határozta meg. A károk megosztásának arányára tekintettel az alperest 2.800.000 forint nem vagyoni kártérítésben, 13.624.800 forint elmaradt jövedelemben és 54.144 forint költségben marasztalta.

A perköltség viselése felől a Pp. 78. § (1) bekezdése és 81. § (1) bekezdése alapján a felek által előlegezett szakértői díjakra, a felperes által lerótt kereseti illetékre figyelemmel az egyébként 62%-ban pervesztes felperes javára kötelezte az alperest.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést, a felperes pedig csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására, másodlagosan a hatályon kívül helyezésére irányult.

Fellebbezésében fenntartotta azt az álláspontját, hogy a baleset bekövetkezésének egyedüli oka a felperes korlátan való átlendülése volt. A nem megfelelő korlát fogódzó az oksági láncolatban nem volt releváns, ezért kártérítés alapját sem képezheti. Hivatkozott arra, hogy a korlátan való átlendülés a munkavédelmi szakértő szerint nem minősült rendeltetésszerű használatnak. A felperes részéről az lett volna az elvárható, ha biztonsági övet és kikötést kér. Ezt nem tette, és nem is közölte a jelenlévőkkel a szándékát, így a cég jelenlévő képviselője sem lehetett abban a helyzetben, hogy a felperest figyelmeztesse, vagy tervezett magatartását megakadályozza. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet végrehajthatatlan, mert rendelkező része nem tartalmazza jogcímekre lebontva az egyes kártételeket. Ennek hiányában nem állapítható meg, hogy kifizetőként milyen összegű személyi jövedelemadót és az egészségügyi hozzájárulást kell megfizetnie, és mekkora a fennmaradó nettó összeg, amit a felperes részére kell teljesítenie. Változatlanul állította, hogy az elmaradt jövedelemben való marasztalása az ok-okozati összefüggés hiánya miatt jogszabálysértő. A Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a felperesnek a munkáltató munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos intézkedése ellen az Mt. által biztosított jogorvoslatot igénybe kellett volna vennie. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes egy évig táppénzben, majd fél évig munkanélküli ellátásban részesült, ezt követően pedig elhelyezkedett. Álláspontja szerint ezeket a felperes által nem bizonyított, de az elmaradt jövedelmet szükségképpen csökkentő tételeket az elsőfokú bíróságnak nem a kármegosztásnál kellett volna értékelnie, hanem az összecszerűség bizonyítatlansága miatt a keresetet el kellett volna utasítania. Hivatkozott arra, hogy a felperest sérülései enyhe fokban akadályozzák, a baleseti eredetű egészségkárosodása pedig csak 20% mértékű. Röviddel balesete után már motorozott, ami az életvitel-változást nem igazolja és sem a gerinc, sem a boka kímélését nem szolgálja. Cáfolja továbbá a felperes azon előadását, miszerint 2008 májusában még sem járni, sem sportolni nem volt képes. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés mértéke jogsértő. Hivatkozott arra is, hogy az elmaradt jövedelem esetében a kamatfizetés kezdő időpontja középárányosan, legkorábban 2008. december 10-től lett volna meghatározható.

A felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a kármegosztás arányának az alperesre terhesebb 90-10%-ra való módosítása mellett az elmaradt jövedelem tőkeösszegének 17.517.600 forintra, a felmerült költség tőkeösszegének 69.613 forintra való felemelésére, az elmaradt bónusz, prémium címén 13.891.500 forint megfizetésére, míg a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 6.000.000 forintra való felemelésére irányult, úgy, hogy a nem vagyoni kártérítés és a költség tekintetében az ítéletben meghatározott kezdő időponttól, míg a további vagyoni károk tekintetében 2007. november 5. napjától érvényesített késedelmi kamatot. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alperes jogellenes és felróható magatartását nem a súlyának megfelelően értékelte a közrehatása mértékének meghatározása során. Hangsúlyozta, hogy átlendülést vagy átugrást jelentő magatartást nem tanúsított, ezt a kifejezést a szakértő kizárólag az alperes kérdésére adott válaszában használta. Kiemelte: a szakértő szerint a korlátot nagyságrendileg legfeljebb néhány nekidőlő személy súlyának megfelelő terhelés érte átlépéskor. A fafogódzók rögzítése pedig oly mértékben volt hibás, hogy idővel a teherbírása teljesen megszűnt volna. Az alperes tehát a szakmai előírásokat súlyosan megsértette, és magatartása közvetlenül veszélyeztette mások testi épségét. A korlátan terhelési korlátozás nem volt jelezve, és megfelelő kialakítása esetén a szükséges védelmi funkciót el kellett volna látni. Ezért alappal bízhatott abban, hogy megfelelően került rögzítésre. Az őt fogadó félnek pedig a baleseti forrásokra kiterjedően ki kellett volna oktatnia. Álláspontja szerint saját magatartása természetes és tipikus volt, az általános elvárhatóság mércéjének megfelelt. Magatartásával a szakértő szerint sem szegett meg konkrét előírást, és ilyen előírás hatálya alá nem is tartozott. Hivatkozott arra, hogy személyes előadása szerint 2007. november 4-ig állt a Magyar Államkincstár alkalmazásában, a baleset idején már a felmondási idejét töltötte ami a táppénzben való részesülését kizárta. Mulasztása legfeljebb egy havi táppénz

tekintetében állhat fenn, de egészségi állapotára figyelemmel ennek érvényesítése sem volt tőle elvárható. Utalt arra, hogy **Gy. L.** és **L. Z.-né** megerősítették, hogy miután nem tudott munkába állni, a cég műszaki igazgatója látta el a neki szánt feladatokat közel két évig, egészen **B. I.** alkalmazásáig. Álláspontja szerint bizonyította, hogy **B. I.** vele azonos munkakörben és díjazás mellett került alkalmazásra, ezért a számára kifizetett juttatások őt is megillették.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megállapítása során kizárólag a baleset előtti és a „jelenlegi” állapotát vonta mérlegelése körébe, és nem értékelte a baleset utáni hónapokat, a közbenső két év eseményeit. Utalt arra, hogy a baleset pszichés maradványai vitán felül állnak, a baleset körülményei önmagában is nyilvánvaló traumát jelentettek számára. A gerincén és a bokáján is sérüléseket szenvedett, a baleset másnapján primer műtéten esett át, és erős fájdalmai voltak. Intenzív osztályon kezelték, majd nyolc napig még fekvőbeteg ellátásban részesült. Ezt követően hónapokig szigorú ágynyugalom mellett kellett otthon tartózkodnia. Kezdetben három hónapban határozták meg a tehermentesítésének tervezett időtartamát, amely alatt mentőszállítással kellett különböző vizsgálatokra járnia. 2007. október 16-tól három hónapon át Boston-corsette-t (fűzőt) kellett viselnie úgy, hogy azt csak éjszakára vehette le, amikor egyenes helyzetben nyújtott gerinccel kellett fekdünie. 2008 januárjában a fűző mellett csizma viselését írták elő, majd márciusban további hat hét tehermentesítést írtak elő számára, májusban pedig újabb műtéten esett át. Csak 2008. június végétől vált fokozatosan, 2008 augusztusától pedig teljes testsúllyal terhelhetővé. A balesetet követően több mint egy évig volt kiszolgáltatott, amely idő alatt a legalapvetőbb szükségletei terén is rászorult a családtagjai segítségére. Ez az időszak fokozott pszichés megterhelést és kritikus fizikai állapotot is jelentett számára. Mindezek a körülmények pedig indokolják a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését. Kifejtette: a nem vagyoni károk körében kármegosztás alkalmazásának egyébként sincs helye, közrehatása csupán a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során lenne értékelhető. Erre azonban nem adott okot, hiszen gyógyulása, a baleset fizikai és lelki következményeinek enyhítése érdekében mindent megtett, orvosai előírásait betartotta, rendszeresen járt kontrollra, egészségi állapotát nem hanyagolta el.

Az elmaradt haszon utáni késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontja kivételével a felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Utalt a csatlakozó fellebbezésében kifejtettekre. Kiemelte, hogy az ereszcsonna a hibalistán szerepelt, megtekintését az alperes munkavállalójának a hibát vitató nyilatkozata indokolta. Keresetvesztését nettó összegben jelölte meg keresetében, és a bíróság is abból indult ki számítása során. Állította: nem volt táppénzes állományban, munkanélküli ellátásban sem részesült és nem helyezkedett el a tárgydíszakban, a szakvéleményben ezzel kapcsolatban rögzített tények félreértésen alapulnak. Többek között ezért is kérte a szakértők meghallgatását. Utalt arra is, hogy a szakvélemény ún. explorációs része a bírói gyakorlat szerint az érdemi döntés során nem értékelhető. Kiemelte: szavahihetőségéhez nem férhet kétség, és e tárgyban kérdést sem az alperes, sem a bíróság nem intézett hozzá, annak ellenére, hogy a tárgyalásokon számtalanszor személyesen is megjelent. A másodfokú eljárás során csatolta a Magyar Államkincstár Heves Megyei Igazgatóságának 2016. október 6-án kiállított igazolását. Hangsúlyozta, hogy 2008 májusában még nem motorozott, az orvosi iratok igazolják, hogy ebben az időpontban újabb műtéten esett át, és zárójelentéssel igazolta, hogy a motorbalesetét 2009 augusztusában szenvedte el.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperes csatlakozó fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes csatlakozó fellebbezésben hivatkozott körülmények csak többszörösen közvetett okai voltak a balesetnek. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság több alkalommal eredménytelenül hívta fel felperest, hogy a kárenyhítés körében tegyen eleget

bizonyítási kötelezettségének. A csatolt okirati bizonyíték a Pp. 235. § (1) bekezdésének korlátozása folytán a másodfokú eljárásban már nem vehető figyelembe. Az elmaradt jövedelemmel kapcsolatosan fenntartotta az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtett álláspontját. Álláspontja szerint a szakértők által megállapított hátrányokhoz képest az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítés összege eltúlzott.

Fellebbezéssel nem támadták, ezért első fokon jogerőre emelkedett az ítéletnek a felperes 6.000.000 forintot meghaladó nem vagyoni, továbbá 31.478.713 forintot – ebből 17.517.600 forint jövedelemveszteséget, 13.891.500 forint bónusz-prémiumot és 69.613 forint költséget – meghaladó vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése is részben alapos.

A fellebbezési kérelmek sorrendjétől függetlenül az Ítéletábrának elsőlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy van-e ok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Az alperes alapvetően az ítélet végrehajthatatlanságára hivatkozással, valamint a bizonyítékok téves értékelése miatt támadta az elsőfokú bíróság ítéletét. Az Ítéletábra általánosságban azt emeli ki, hogy önmagában egyik megjelölt ok fennállása sem teszi szükségessé az ítélet hatályon kívül helyezését, amennyiben az érdemi döntéshez szükséges adatok egyébként a rendelkezésre állnak. Az elsőfokú bíróság ítélete a végrehajtásához szükséges adatokat tartalmazta, ugyanis még keresetvesztés esetében sem szükséges a kártérítés részletes tartalmát az ítélet rendelkező részében feltüntetni. Ez azonban a perbeli esetben jelentőséggel egyáltalán nem bírt, mert az Ítéletábra az elsőfokú bíróság jövedelemvesztés megítélésével kapcsolatos álláspontjával nem értett egyet.

Az alperesnek az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítási indítványa nem volt. Az orvosszakértői vélemény írásbeli kiegészítését követően további szakértői bizonyítás lefolytatását a felperes sem kérte. Az elmaradt haszonból álló kárának bizonyítása pedig a táppénz igénybevitelére, illetve a balesetet követő munkába állására vonatkozó okiratok hiányában, önmagában Gy. L. ismételt meghallgatásával sem vezetett volna eredményre. Mindezek miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése sem a tárgyalás megismétlése, sem a bizonyítás kiegészítése érdekében nem mutatkozott a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján szükségesnek, ezért azt az Ítéletábra a rendelkezésre álló adatok alapján érdemben bírálta felül.

A fellebbezések folytán érdemben az Ítéletábrának alapvetően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes felel-e és milyen mértékben a felperest ért kárért. Az alperes tévesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a korlát hibája nem volt kiváltó oka a balesetnek. Sz. J. ('C' Bt.) szakértő ugyanis véleményében azt az egyértelmű megállapítást tette, hogy a balesethez a felperes korláton való átlépése, valamint a korlát felperes által megfogott teherbíró részének leszakadása vezetett. Ezek bármelyike nélkül a káresemény nem következett volna be. Az elsőfokú bíróság dr. B. L. ('B' Kkt.) szakértő véleménye alapján azt is helytállóan állapította meg, hogy a korlát és annak kapaszkodója hibás terv alapján készült, a fogódzók rögzítése nem felelt meg az alapvető szerkesztési szabályoknak, illetve biztonsági követelményeknek. Az Ítéletábra kiemeli, hogy a szakértő szerint, ha a korlátot az előírt igénybevétel viselésére alkalmas módon alakítják ki, a baleset ezen a módon nem következhetett volna be. Az alperes nem bizonyította, hogy a hibátlan kivitelezés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ennek hiányában pedig a felelősség alól magát kimenteni nem tudta.

A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a kára bekövetkezésében közrehatott. Közrehatását a felperes a fellebbezési eljárásban már maga sem vitatta, csupán annak mértéke volt vitás. Ennek meghatározása során abból kellett kiindulni, hogy a korlát elsődleges funkciója a kiesés elleni védelem biztosítása, és a felperes a korláton átlépett. Az átlépésnél dinamikusabb mozgás – átlendülés vagy ugrás – a felperes részéről a balesetnél jelenlévő tanúk (H., V.) vallomása alapján kétséget kizáróan nem volt megállapítható, és az alperes hivatkozásával szemben Sz. J. szakértőnek sem volt erre utaló megállapítása (15. oldal). A felperes a hibajegyzéken szereplő hibák pontosítása érdekében tartózkodott a helyszínen, és a külső ereszcsontra hibájának ellenőrzéséhez lépett át a korláton. A szakértő szerint a helyszín még munkaterületnek minősült, ezért az alperes felelősségi körébe tartozott, hogy az ellenőrzést végzők figyelmét a lehetséges veszélyekre felhívja, továbbá, hogy az ellenőrzés lefolytatásához a megfelelő védőfelszerelést (biztonsági övet) biztosítsa. A korláton való átlépés önmagában a korlát hibája nélkül nem jelentett volna közvetlen veszélyhelyzetet, mert a felperes egy 1-1,5 méter széles, vízszintes tetőrészre lépett ki. Az Ítélet tábla álláspontja szerint ezért a felperes az elsőfokú bíróság által megállapítottnál kisebb arányban, 20%-ban hatott közre kárának bekövetkezésében. Az alperesre ennél is terhesebb kármegosztás alkalmazását az Ítélet tábla azért nem látta indokoltnak, mert a felperesnek tudatában kellett lennie annak, hogy a korláton való átmászás veszélyeket rejt magában, ennek ellenére átlépése előtt a korlát terhelhetőségéről nem győződött meg.

Az alperes tehát 80%-ban volt köteles megtéríteni a felperes vagyoni kárát. A balesettel okozati összefüggésben álló kiadásait a felperes (a 81. szám alatti) számlákkal igazolta. Ezek a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kár fogalmi körébe tartoztak, azonban a felperes károsodása csak a költségek felmerülésekor következett be. A Ptk. 360. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel ezért az alperes a számlákon feltüntetett teljesítési időpontoktól – a kármegosztás arányában 23.200 forint után 2007. október 16. napjától, 13.878 forint után 2007. november 5. napjától, 20.000 forint után 2007. december 17. napjától, míg 4.800 forint után 2008. február 29. napjától – kezdődően volt a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat fizetésére kötelezhető.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a kármegosztás alkalmazásának az az indoka, hogy nem jár kártérítés azért a kárért, amely abból származott, hogy a károsult a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Ebben az esetben ugyanis a károsult maga is károkozó. Károsulti mivoltából következően azonban nem kártérítésre köteles, hanem a saját kárának egy részét viseli [PK 36. szám].

A felperes a baleset során a jobb oldali ugrócsont, valamint a III. ágyéki csigolya törését szenvedte el, tehát a Ptk. 75. § (1) bekezdése és 76. §-a által védett testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogai sérültek. A jogsértések következményeként életminősége romlott, ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján olyan mértékű pénzbeli kártérítésre tarthatott igényt, amely az elszenvedett testi-lelki sérelmei kiegyensúlyozására alkalmas másnemű előny nyújt. Nem vagyoni kártérítés esetén azonban nincs olyan összegszerűen kifejezhető kár, melynek egy része a károsult felróható magatartása folytán reá hárítható lenne. A felperes ezért megalapozottan hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a vagyoni károknál alkalmazható kármegosztásnak a nem vagyoni kártérítés esetében nincs helye. Csupán a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során értékelhető, hogy a kár bekövetkeztében közrehatott.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megállapítása során a felperes balesetben elszenvedett sérülései és maradványállapota alapján alapvetően helyesen értékelte azokat a körülményeket, amelyek jelenleg a baleset előtti életvitelének romlását eredményezik. A felperes ugyanakkor

alappal kifogásolta, hogy a bíróság kellő súllyal nem vette figyelembe a gyógykezelésének, rehabilitációjának hosszabb időtartamát, és a végállapotának kialakulásáig elszenvedett hátrányokat. Az Ítélet tábla ezek közül azt emeli ki, hogy sérülései miatt a felperes több műtéten esett át, állapota folytán több mint tíz hónapon át gondozásra szorult. Munkaképességét, a mindennapi életvitelében teljes önállóságát csak 2008. augusztus 12-t követően nyerte vissza. Az orvosszakértő nyilvánvaló elírás folytán jelölte meg a 2013. május 29-én kelt véleményében 2008 májusában a felperes motorbalesetének időpontját. A felperes ugyanis a 30. szám alatt csatolt orvosi iratokkal igazolta, hogy az ténylegesen 2009. augusztus 22-én történt, és a szakvélemény egyébként az orvosi dokumentumok között (4.-5. oldal) a motorbalesetre vonatkozó adatokat ennek megfelelően, helyesen tartalmazta.

Mindezek a körülmények pedig – a felperes 20% mértékű baleseti egészségkárosodása és a közrehatása ellenére – indokolták a felperes balesettel összefüggésben elszenvedett sérelmeinek kompenzálására az elsőfokú ítélet szerintinél némileg magasabb, 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megállapítását. Az Ítélet tábla az alperes marasztalásának ennél nagyobb mértékű felemelésére azért nem látott lehetőséget, mert a baleset 2007-ben történt, és a nem vagyoni kártérítés megállapítása során figyelemmel kellett lennie a károkori élet- és értékviszonyokra, és a bírói gyakorlat hasonló ügyekben hozott döntéseire is.

Az elsőfokú bíróság a felperes 'E' Kft-nél meghiúsult munkavállalásából eredő kárigényét – a munkabéren kívüli juttatások kivételével – a közrehatását figyelembe véve részben találta megalapozottnak. A felperes fellebbezése az elutasított ruhapénzre nem terjedt ki, ezt meghaladóan azonban az ítélet elmaradt haszonra vonatkozó rendelkezését mindkét fél támadta fellebbezésében.

Az Ítélet tábla ezzel kapcsolatban elsődlegesen azt emeli ki, hogy mivel a felperes állítása szerint kára abból keletkezett, hogy a munkaszerződés alapján neki járó jövedelemtől a baleset miatt elesett, annak meghatározása során irányadók voltak a Ptk. 356-357. §-ának baleseti járadékra vonatkozó szabályai. Ebből következően a felperesnek igénye eredményes érvényesítéséhez nem volt elegendő a munkaszerződésére hivatkoznia, hanem azt is igazolnia kellett, hogy korábbi közszolgálati jogviszonya pontosan mikor szűnt meg, az alapján meddig rendelkezett jövedelemmel, illetve a balesetet követően mikor létesített olyan újabb jogviszonyt, amelyből jövedelme származott [Ptk. 356. § (1) bekezdése]. Biztosítottként a balesetet követően részesült-e és milyen összegű táppénzben [Ptk. 356. § (2) bekezdése]. A kárigényével érintett időszakban a munkaszerződésében külön nem nevesített egyéb juttatásokra az alperes más – hasonló munkakört betöltő – munkavállalói mennyiben tarthattak igényt [Ptk. 357. § (3) bekezdése]. Mindezeknek a körülményeknek a bizonyítása ugyanis nem a kárenyhítés, hanem a kár mértékének meghatározása körébe tartozott, és a káronszerzés tilalmát hivatott biztosítani.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint több alkalommal tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítás elmulasztásának jogkövetkezményéről. A 80. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatása a jövedelemveszteség körében általánosságban a felperest terhelő bizonyításra, illetve annak szükségességére vonatkozott. A 88. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített felhívása ehhez képest kifejezetten kiterjedt a táppénzzel, valamint munkába állással kapcsolatos adatok igazolására. Az elsőfokú bíróság a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésére is felhívta a felek figyelmét, ezért – mivel sem az elmaradt munkabérből, sem a béren kívüli juttatásokból álló kár megítéléséhez szükséges adatok nem álltak teljes körűen a rendelkezésre – a bizonyítás sikertelenségének következményét a felperes terhére kellett értékelni. Az alperes arra is megalapozottan hivatkozott, hogy a fellebbezési eljárás során beszerzett igazolás a Pp. 235. § (1) bekezdésének szabálya folytán a másodfokú eljárásban már nem

volt figyelembe vehető. Nem lett volna ugyanis akadálya annak, hogy erre a körülményre nézve a felperes már az elsőfokú eljárás során igazolást szerezzen be.

A felperes eredeti keresete 42.976.348 forint megfizetésére irányult, amelyhez képest a pernyertessége csupán 8% mértékű volt. Az Ítéletábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes által lerótt illetéket, valamint a felek által előlegezett szakértői díjakat is figyelembe véve, úgy rendelkezett, hogy a felperesnek kell az alperes részére elsőfokú perköltséget fizetni.

A kifejtetteknek megfelelően az Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A felperes csatlakozó fellebbezése csak kis mértékben vezetett eredményre, ezzel szemben az alperes fellebbezése nagyobb részben volt sikeres. Az Ítéletábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes 1.090.000 forint lerótt fellebbezési illetéket tartalmazó másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2016. október 11.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
előadó bíró

. Lente Sándor s. k.
bíró